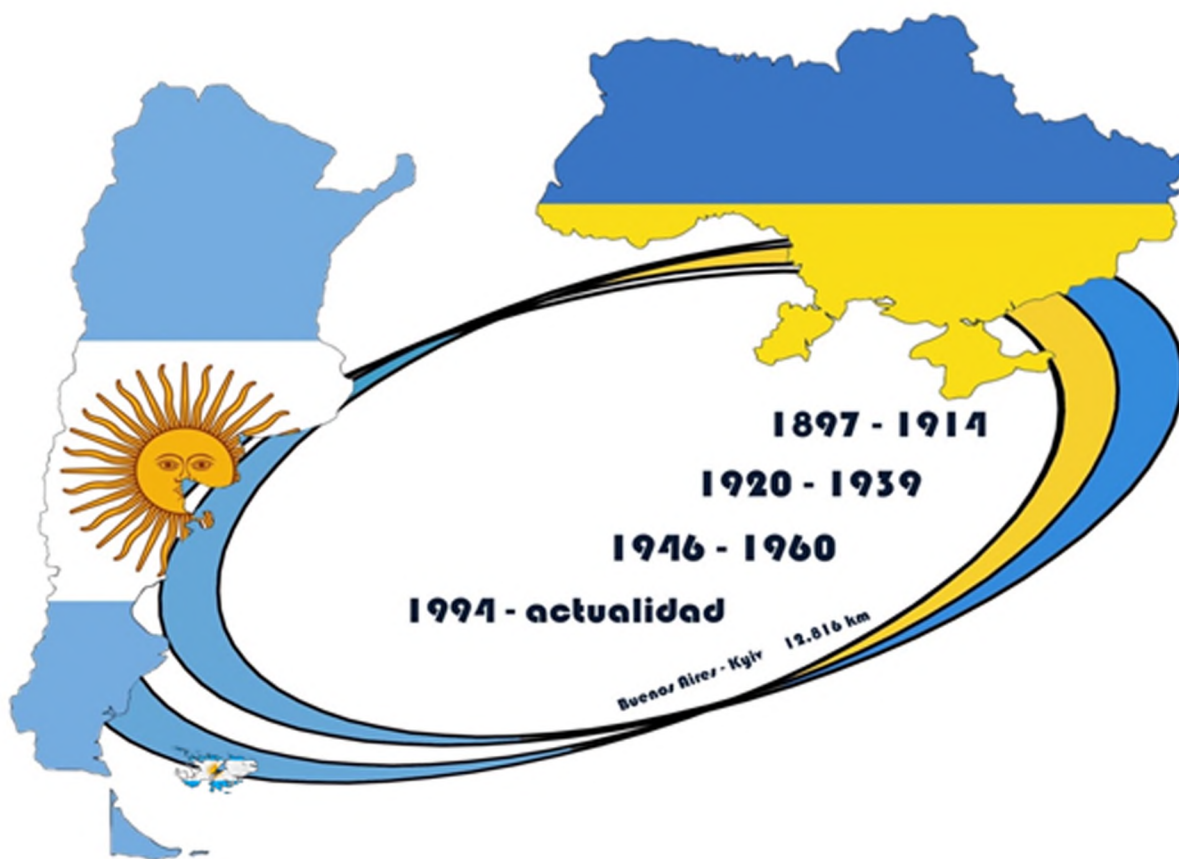

Embajada Argentina
en Ucrania

«У ПОШУКАХ МОГО КОРИННЯ»

№ 4

Вступне слово

Я рада вітати вас на сторінках цифрового інформаційно-періодичного видання «У пошуках мого коріння», підготовленого Посольством Аргентинської Республіки в Україні з метою ознайомлення з видатними особистостями в науковій, підприємницькій та культурній діяльності Аргентини, які є українцями за походженням та/або чие родинне коріння пов'язане з українськими містами.

Історія міграції українців до Аргентини розпочалася наприкінці XIX століття, внаслідок чого утворилася громада, яка вважається сьомою у світі за чисельністю українською діаспорою, що за приблизними оцінками налічує 350 000 українців, представників кількох поколінь.

Можна виокремити чотири головні хвилі міграції українців, які прибули до нашої країни, що охоплюють періоди: 1897-1914, 1920-1939, 1946-1960 роки та з 1994 року до нині. Попри те, що раніше були зареєстровані поодинокі випадки прибуття українців до Аргентини, вважається, що перша організована хвиля української імміграції відбулася у 1897 році до міста Апостолес провінції Місьйонес.

Незважаючи на офіційні дані, було виявлено декілька українських родин, а саме з міста Кам'янця-Подільського, які прибули до Аргентини в серпні 1889 року і заснували в аргентинській провінції Санта-Фе першу єврейську сільськогосподарську колонію Мойсес-Віль.

Кожна з цих хвиль дала Аргентині багато цінних особистостей, оскільки як видатні люди, так і ті, хто залишилися невідомими для широкого загалу, - всі вони своєю працею, зусиллями, творчістю, цінностями та знаннями зробили значний внесок у формування сучасної Аргентини.

Слава про щедру гостинність Аргентини досягла далекої Східної та Центральної Європи. Наша країна відкрила свої двері для потужних та плідних хвиль міжнародних міграційних процесів.

Важливо відзначити роботу, яку виконують організації української діаспори в Аргентині задля збереження українських традицій та цінностей у нашій країні.

Наразі Українська центральна репрезентація (RCU) (www.rcukra.com.ar), яку очолює відомий нейрохірург та Почесний консул України в провінції Буенос-Айрес доктор Педро Лирик (<http://lylyk.com.ar/>), об'єднує понад 30 асоціацій української діаспори, основними членами яких є Українське культурне товариство «ПРОСВІТА» (www.prosvita.org) на чолі з архітектором Хорхе (Юрієм) Данилишиним та Українське товариство «ВІДРОДЖЕННЯ» під керівництвом Віктора Будзінського.

Українська палата торгівлі і промислу в Аргентині (CAUCI) (www.cauci.com.ar), яку очолює пан Олег Яхно, відповідає за просування двостороннього бізнесу з моменту свого заснування у 1992 році.

Команда Посольства Аргентинської Республіки в Україні

Заглиблюючись в історію Аргентини, можна дізнатись про українців та їхніх нащадків, які досягли успіху в різних професійних галузях на національному, регіональному та міжнародному рівнях.

Серед таких особистостей варто згадати біохіміка та лауреата Нобелівської премії з медицини Сесара Мільштейна, піаністку Марту Аргеріх, музиканта-фольклориста Орасіо Еухеніо «Чанго» Спасюка, поетесу Алехандру Пісарник, письменника Сесара Тьемпо, актора й музиканта, члена музично-гумористичного гурту «Les Luthiers» Маркоса Мундстока, засновників та власників комплексів по вирощуванню та переробці мате «Росамонте» Деметрію Гренюка та «Романсе» Мігеля Хосе Герулу, автора публікації про українську громаду «Наші люди» Хорхе Баланду, олімпійського призера Педро Стецюка, метеоролога Надію Зинченко, біохіміка та вірусолога Пабло Голдшмідта, демографа-дослідника української діаспори, випускника Університету Буенос-Айреса Олега Воловину, колишнього футболіста Хосе Чатрука, футбольного тренера Хосе Нестора Пекермана.

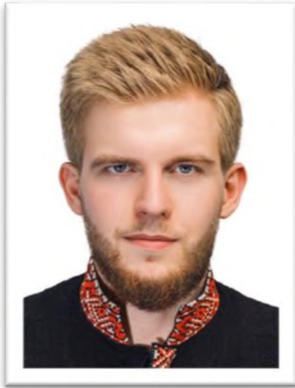
Розповіді, опубліковані у цьому виданні за згодою наших героїв, не є вичерпними, а натомість прагнуть передати різноманіття життєвого досвіду респондентів, відомих на міжнародному рівні особистостей української громади, що мали значний вплив на розвиток аргентинського суспільства та відображають плідні зв'язки між Аргентиною та Україною.

Цей інформаційний бюлетень є відкритою, міжрелігійною, всеохоплюючою ініціативою, до якої можуть долучитися нові діячі української громади в Аргентині. Я вітаю всіх зацікавлених взяти участь у наступних випусках бюлетеня та запрошую надсилати свої історії, спогади та досвід на електронну адресу eucra@mrecic.gov.ar.

З найкращими побажаннями,

Елена Летісія Мікусінські

Передмова від Народного депутата України Святослава Юраша

Депутат Святослав
Юраш

Голови підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва

2020-ті роки мають стати особливими у відносинах між Україною та українською діаспорою. Наші громади у містах та містечках Аргентини вже більше ніж за сто років заклали підвалини для особливих відносин між нашими державами.

Ми вже давно не незнайомці, а скоріш старі приятелі. Незважаючи на тисячі морських миль між нами, наші народи стали сусідами. Українці та аргентинці живуть на одних вулицях, слухають схожу музику та їх діти грають на тих самих майданчиках.

Мене завжди захоплював феномен діаспори. Однаково величним є і та сміливість, яку проявили емігранти при подоланні всіх труднощів, пов'язаних із переселенням, і доброта та щирість народу, який їх прийняв. І у свій час аргентинський народ неодноразово сприяв нам, іноземцям з іншого континенту, у пошуках прихистку, роботи та, найголовніше свобод. Не отримавши землю в Україні, ми отримали змогу обробляти її в Апостолесі. Тікаючи від політичних переслідувань, нам надали свободу слова, і ми почали друкувати «Українське слово». Рятуючи своїх дітей від економічного занепаду, ми змогли віддати їх в аргентинські школи та університети міста Беріссо. Для 300 000 тисяч українців Аргентина стала землею можливостей і розвитку. І таким чином ще з кінця XIX століття аргентинці роблять все можливе задля збереження наших традицій, мови та віри.

Відносини Буенос-Айреса та Києва мають 300 000 тисяч можливостей, мостів та історій дружби. Закордонні українці Аргентини є найкращими послами України у всіх сферах без виключень. Від медицини і до спорту, вони пишуть історії одночасно двох країн, які так далеко один від одного на політичній мапі, але поряд за спільними ідентичностями. Адже бути сусідами, знаходячись на різних континентах, - це диво, яке стало можливим завдяки гостинності аргентинського народу та сміливості українських емігрантів.

Нове покоління українських дипломатів та політиків має вибудувати особливі відносини із українською діаспорою в Аргентині. Про неї мають більше писати в підручниках з історії, нові освітні програми обміну мають створитися між університетами обох країн, глибше співробітництво повинне вибудуватися у царині культурної дипломатії. Без перебільшення, Українська держава має створити всі можливості для діаспори та її легкого відвідування України, вивчання історії та, особливо, мови. Адже українці – це велика сім'я, що живе на кожному континенті, і ми маємо знати більше про своїх родичів.

Особливі можливості для подальшої співпраці існують, вочевидь, у сферах сільського господарства, медицини та ІТ. Це ті три базові площини, що є однаково важливими для

наших країн і на яких можна створити спільну візію двосторонніх відносин. У розроблені дорожньої карти спільного майбутнього Аргентини та України мають брати участь, перш за все, українські сім'ї міст та селищ нашого латиноамериканського друга та партнера. Така карта мала б включати в себе їх досвід, знання та бачення можливостей та викликів: від питань поглиблення торгівлі і до зусиль щодо зменшення викидів CO₂ у атмосферу.

Для кожного з українців історія діаспори є особливо надихаючим прикладом віри в себе, сміливості та гостинності. Це історія про свободу, втрачену на Батьківщині, та знайдену у новій країні. І наша вдячність аргентинському народу за таку допомогу має бути закарбована у конкретних прикладах співробітництва, яке буде покращувати життя обох народів.

Святослав Юраш*

Народний депутат Верховної Ради України

**Святослав Юраш - Народний депутат Верховної Ради України IX скликання з серпня 2019 року, обраний по загальнодержавному багатомандатному округу за списком політичної партії "Слуга народу". Голова підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Глава Постійної делегації у Парламентській асамблеї ГУАМ, заступник члена Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ЄС - Східні сусіди (ПА ЄВРОНЕСТ), керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Індія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Федеративною Республікою Бразилія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Ірландією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Румунією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Державою Ізраїль, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Японією, секретар групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученими Штатами Америки.*

БРЕНДА АНХІЕЛЬ (Ангельчук)

Хореограф, засновниця Компанії танців у повітрі Бренди Анхіель

пані Бренда Анхіель (Ангельчук)

Бренда Анхіель - аргентинка. Творча робота Бренди була відзначена преміями, грантами та стипендіями, зробивши її беззаперечним еталоном у світі аргентинської хореографії. Бренда вивчала різні техніки сучасного танцю, класичного балету, хореографічної композиції у найвідоміших аргентинських викладачів. У 1988 році вона вирушила до Нью-Йорка, де прожила 3 роки, навчаючись у школі Елвіна Ніколайса, студії М. Каннінгема та «Американського фестивалю танцю». Перші її танцювальні композиції побачили світ у Нью-Йорку в майстерні Театру танцю в рамках програми «Свіжі доріжки» (1990) та «Кухні» (1991).

Бренда повернулася до Буенос-Айреса у 1994 році, її пошук нової хореографічної мови був орієнтований на створення рухів нового стилю – танцю у повітрі. Так зароджується Компанія танців у

повітрі Бренди Анхіель.

У 1997, 1998 та 2002 роках Американський фестиваль танцю запросив Бренду як хореографа міжнародного класу для роботи над фестивальними постановками. Двічі її залучала до співпраці Муніципальна танцювальна труппа Какшіас-ду-Сул (Бразилія), вона також поставила хореографічний твір для Балету Національного університетського інституту мистецтв (IUNA) та Провідного повітряного театру Ліверпуля, Англія, 2008 рік.

У межах педагогічної діяльності Бренди Анхіель слід виокремити створення техніки повітряного танцю. Вона почала викладати в Культурному центрі Рохаса Університету Буенос-Айреса, потім заснувала Першу школу світових повітряних танців у Буенос-Айресі для дітей, підлітків та дорослих. Бренда також проводить майстер-класи та інтенсивні семінари під час гастрольних турів своєї Компанії. Вона була викладачем Американського фестивалю танцю, Фестивалю повітряних танців і Програми для аспірантів в Університеті мистецтв Буенос-Айреса, а також в Театрі повітряного спорту в Ліверпулі, Англія, 2008 рік. Бренда очолювала хореографічну майстерню Культурного центру Рікардо Рохаса з 1997 до 2000 року і координувала танцювальну зону з 1997 до 2003 року. Вона є художнім керівником танцювального фестивалю у міських ландшафтах Буенос-Айреса Ciudadanza, 1999 рік та з 2009 року і дотепер.

❖ Які родинні зв'язки пов'язують Вас з Україною?

Мої дідусь та бабуся за материнською лінією є вихідцями з України.

❖ У якому населеному пункті вони проживали?

Мій дідусь по лінії батька родом із Києва, а моя бабуся по маминій лінії – з Тирасполя, Молдова.

❖ Чи знаєте Ви, в якому році вони емігрували з України?

Близько 1914.

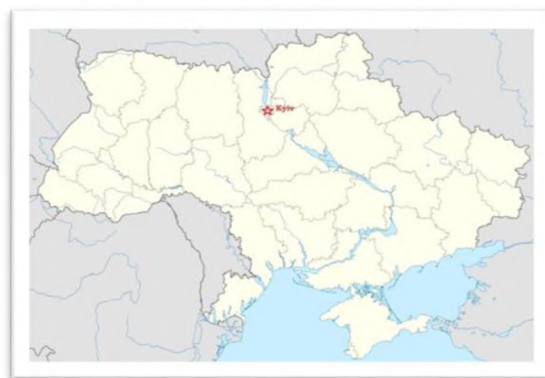
❖ В якому населеному пункті Аргентини оселилися?

У Буенос-Айресі.

❖ Чи відомо Вам про родичів у сучасній Україні?

Я не володію інформацією щодо родичів в Україні.

❖ Зберігаєте або пам'ятаєте якісь традиції?

місто Київ

Мені не пощастило познайомитися з моїм дідусем, він помер ще до мого народження, але моя бабуся мені розповідала, що за сніданком він випивав трохи горілки, щоб зігрітися (я не успадкувала цю традицію, насправді бабуся також цього не робила), ми воліємо пити чай. За словами бабусі, її сім'я мала найкращі виноградники в регіоні, навіть царевич (син царя) приїздив скуштувати вина з їхніх виноградників. Унаслідок єврейських погромів багато бабусиних родичів загинули, їй довелося утікати. З цієї сумної причини вона не передала мені традицій свого краю, який її родина вимушена була покинути. Звісно, бабуся дотримувалася певних іудейських традицій, які передала й мені. Бабуся дуже любила рибні страви. Схоже, вона походила з дуже заможної родини, проте в Аргентину вони приїхали без нічого, жили у злиднях, моя мама не мала можливості отримати освіту, адже їй довелося рано іти працювати. Після того, як мама створила власну сім'ю, вони змогли перейти на інший рівень, почати розвиватись.

❖ Як Ви вважаєте, чи можливо в майбутньому поживавити зв'язки з країною Ваших предків?

Так, було б чудово активізувати зв'язки, пізнати місця, де жила моя сім'я, пізнати українців та побачити в них той зв'язок, який колись поєднував мою родину.

Компанія танців у повітрі Бренді Анхіель

Компанія танців у повітрі Бренді Анхіель була створена у 1994 році в Буенос-Айресі, Аргентина.

Компанія неодноразово брала участь у фестивалях та програмах найважливіших театрів світу, здобувши всесвітню славу та визнання.

Міжнародні заходи та фестивалі:

- Американський Фестиваль танцю, США, 1999, 2005, 2010, 2013 роки.
- Центр виконавського мистецтва імені Джона Кеннеді, Вашингтон, США, 2000 рік.

- Фестиваль мистецтв Сполето, США, 2001 рік.
- Міжнародний фестиваль мистецтв та ідей, Нью-Хейвен, США, 2001 рік.
- Столичний театр Мехіко, 2002 рік.
- Фестиваль Exit в Італії, 2002 рік.
- Фестиваль танцю Lugar a Danza, Португалія, 2003 рік.
- Театр Телетон, Сантьяго-де-Чилі, 2004 рік.
- У містах Даллас, Боулдер, Файетвілль, Арканзас; Атланта, Омаха та Оверленд Парк, Скоттсдейл, Альбукерке, Міссурі, Орегон, Нью-Йорк та Пуерто-Рико, США (з 2000 р. і дотепер).

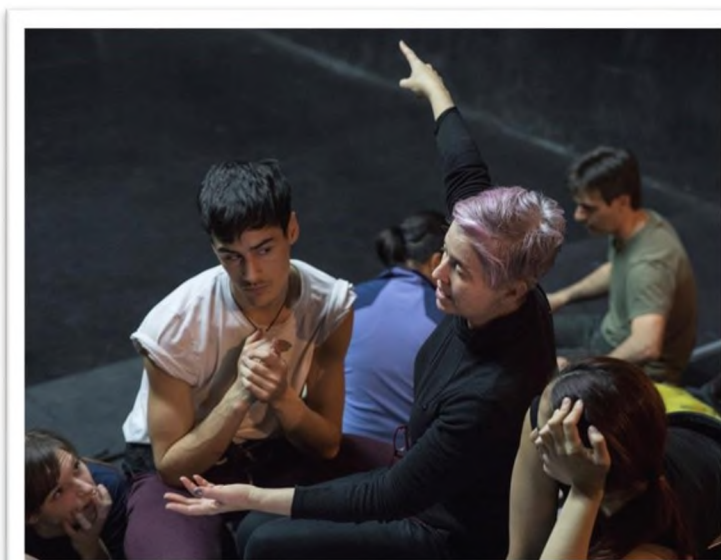
Генеральна репетиція, 2018 рік

- Центр Харборфронт, Торонто, Канада, 2005 рік.
- Національний художній центр Оттави, Канада, 2005 рік.
- Голландський фестиваль танцю, Гаага, Нідерланди, 2005 рік.
- Festspielhaus St. Pölten, Австрія, 2005 рік.
- Театр «Луценс Данс», Гаага, Нідерланди, 2008 та 2011 роки.
- Театр Кастро Алвес, Сальвадор де Бая, Бразилія, 2008 рік.
- III та IX Міжнародний фестиваль танцю Калі, Колумбія, 2009 та 2015 роки.
- XII та XIV Іbero-американський театральний фестиваль Боготи, стадіон Ель Кампін (місткість 6000 глядачів), кількість виступів: 10, Палац спорту, 2014 рік.
- 42-й театр Нової Перемоги, Нью-Йорк, 24 вистави, 2012 рік.
- Форум 66 Шеньян, Китай, 2012 рік.
- Святкування 150 років міста Перейра, Колумбія, 2013 рік.
- Центр виконавських мистецтв Адріанни Аршт у Майамі, 2013 рік.
- Next Wave Festival BAM (Бруклінська академія музики) Varone/Анхіель Білінгуа, 2013 рік;
- Фестиваль La Mercé, Барселона, Іспанія, 2015 рік.
- Сібфест, Міжнародний театральний фестиваль Сібіу, Румунія, 2015 та 2017 роки.
- Контекстний фестиваль сучасного танцю в Москві, Росія, 2015 рік.
- Столітній ювілей Cumparsita на стадіоні Centenario в Монтевідео, Уругвай, 2017 рік.
- Міжнародний театральний фестиваль Wuzhen, Китай, 2018 рік.

В Аргентині Компанія брала участь у таких заходах:

- Міжнародний фестиваль Буенос-Айресу I, II та III.
- Сезон у театрі «Альвеар», 2004 рік.
- Культурне місто Конекс (сезон 3 місяці) 2006 рік.
- Столичний театр, (сезон 2 місяці), 2007 рік.
- Відкриття Центрального парку в Мендосі, 2008 рік.
- Відкриття Культурної фабрики Санта Фе, Санта Фе, 2010 рік.
- Амфітеатр Єви Перон у Парку Сторіччя, 2010, 2011 та 2013 роки.
- Експериментальний центр СЕТС Театру Колон, Буенос-Айрес, 2010 рік.
- Ніч у музеях міста Буенос-Айрес, 2010, 2011, 2016 роки.
- Відкриття Культурного центру Пілар, Буенос-Айрес, 2013 рік.
- Стадіон Кантоні, місто Сан-Хуан, провінція Сан-Хуан, Фестиваль спорту для дорослих, 2017 рік.
- Абастоський марафон, Міжнародний фестиваль Буенос-Айреса, 2019 рік.
- Відкриття BienalSur, 2019 рік.

Шоу Компанії танців у повітрі Бренді Анхіель також були представлені на корпоративних заходах великих міжнародних фірм (в Аргентині та за кордоном): Hugo Boss, Johnson & Johnson, Lan Argentina, Dow, святкування сторіччя Chiletabacos в Чилі, Nike, Huawei, Carpet one, Scania.

Компанія танців у повітрі Бренді Анхіель

НАТАЛІЯ ХАСАПОВА

пані Наталія Хасапова

Викладачка російської мови в Інституті дипломатичної служби Аргентинської Республіки

Мій батько, Валентин Васильович Хасапов, народився 19 січня 1918 року в Одесі, тогочасна Росія. Його батько, тобто мій дідусь, Василь Іванович Хасапов, закінчивши навчання на юридичному факультеті, вирішив записатися до добровольчої армії.

Після проходження в Києві курсів для офіцерів-артилеристів його призвали на службу до Південно-західної армії. За проявлену мужність він отримав нагороду - Срібний хрест Святого Георгія.

Наприкінці 1919 року мого батька забрала до Константинополя його бабуся по лінії мами - Земфіра Олексіївна Яворська (дівоче прізвище Триполітова), яка замінила йому батьків, що залишилися в Одесі через військові дії.

Мій дід був на фронті, захищав місто від наступу Червоної армії. За сімейною домовленістю, у разі неминучого падіння Одеси, вони повинні були евакуюватися до Константинополя. Однак впала «залізна завіса», зачинивши їх у «комуністичному раю».

місто Одеса

Василь Хасапов, дідусь
Наталії

Мій батько більше ніколи не зміг побачити свого

тата, адже в 1926 році мій дід Василь Іванович помер в лікарні внаслідок небального догляду після операції по видаленню апендициту: посеред зими його помістили біля відчиненого вікна, що й спричинило пневмонію.

Життя мого батька склалося так, що він об'їздив багато країн. Наприкінці 1921 року, на запрошення та за ініціативи Громадської організації російських емігрантів та чеського уряду, мій батько переїхав із бабусяю з Константинополя до міста Моравська - Тршебова, де здобув середню освіту. Звідти він поїхав до Праги, щоб вступити до Карлового університету на факультет філософії та філології.

Після того як німецьке військове командування закрило чеський університет, він, як іноземець, отримав можливість продовжити навчання у німецькому університеті.

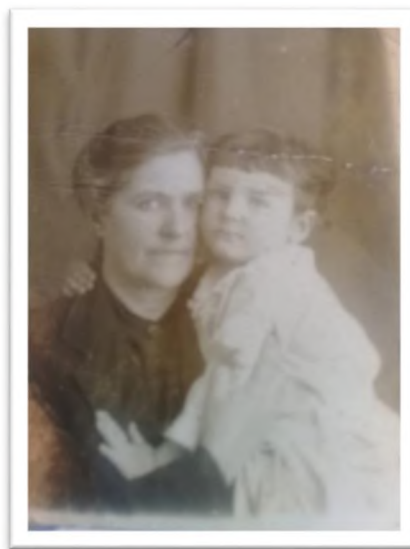
Скориставшись можливістю відвідати окуповані Німеччиною території Росії, мій батько зміг побувати у Смоленську, Брянську, Одесі та інших містах. Наприкінці грудня 1942 - початку 1943 року батько поїхав до Одеси, де знайшов свою маму, яку не бачив із двох років.

Повернувшись до Праги, батько отримав від свого керівника докторської дисертації тему: «Psychologie des russischen Volkes» («Психологія російського народу»). Але він так і не зміг її закінчити, бо в 1945 році, за тиждень до вступу до Праги першої дивізії Армії Андрія Власова, який розробив план створення Російської національно-визвольної армії для захисту міста, яке перебувало в облозі німецького війська, а також за тиждень до окупації Праги радянським військовим командувачем Іваном Коневим, мій батько зі своїми друзями покинули Прагу і прибули до Зальцбурга, Австрія, а потім до міста Мюнхен, Німеччина, яке на той час було переповнене біженцями різних національностей.

У липні 1948 року мій батько зі своєю родиною: мати Маргарита Яворська, дядько, також Валентин, його дружина та син, приєдналися до великої групи біженців, яка вирушила до гостинної Аргентини, що щиро приймала всіх переселенців з Європи. Ця подорож виявилася справжньою пригодою. Вони перетнули Атлантичний океан із Середземного моря на грецькому каботажному човні RENA, місткістю до 350 пасажирів, який здійснював поїздки з Франції до Алжиру. Корабель плавав під прапором Панами (єдиної країни, яка не визнавала міжнародних правил), офіцерами та капітаном були греки, екіпаж складався з арабів з Александрії. У самому серці водної стихії, посеред океану, відбулося повстання арабського екіпажу проти грецьких офіцерів, яким, на щастя, вдалося взяти ситуацію під свій контроль. Серед пасажирів - родина 15-річної Тетяни Петрівни Верефкін, яка згодом стала зовицею мого батька. Після 22 днів мандрівки та оминувши острови Кабо-Верде та Баїю (Бразилія), 10 серпня 1948 року корабель прибув до порту Буенос-Айреса.

Два місяці вони проживали в готелі для іммігрантів.

У Буенос-Айресі, у районі Бельграно, біля Православній церкві на вулиці Обліґадо, що за пів кварталу від Хураменто, мій батько зустрів мою матір Елену Андріївну Мамонтову, з якою одружився у 1950 році. Вони створили щасливу сім'ю, виховали двох дітей - мене та мого брата Василя. На жаль, моя мама померла дуже молодою у віці 64 років. Мій батько, крім того, що присвятив своє життя внучками: Мар'яні та

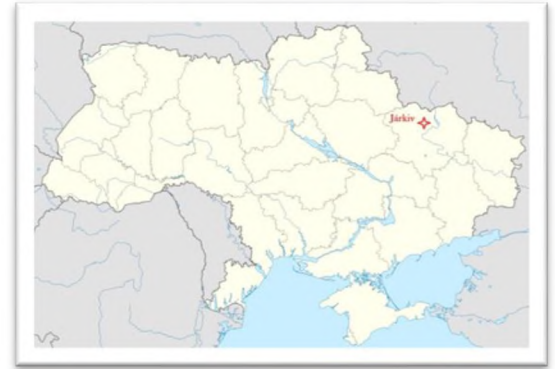
Валентин Хасапов з бабусею
Земфірою Олексіївною
Яворською

Валентин Хасапов, тато
Наталії

Вероніці, дочкам мого брата, та моїй доньці Елені, продовжив справу моєї матері, працював викладачем російської мови та літератури в парафіяльній школі Сан- Серхіо у місті Вілья-Бальєстер. Тато помер у 2014 році у віці 96 років у Буенос-Айресі, мікрорайон Нуньєс.

Я маю ще один зв'язок з Україною, з містом Харків, звідки родом моя бабуса по матері Олександра Василівна Матфеева. Я знаю лише, що її батько був священиком. Іншої інформації у мене немає, моя бабуса нічого не розповідала про той час у своєму житті. Я не втрачаю надії спробувати одного разу встановити можливі родинні зв'язки у цьому місті.

місто Харків

Звичаї та традиції, які ми підтримуємо, тісно пов'язані з нашою російською православною релігією. Саме церква об'єднала і прихистила всіх переселенців. При церкві були побудовані парафіяльні школи, вона стала центром возз'єднання родин, духовною підтримкою для багатьох переселенців. Святкування Великодня, найважливішого релігійного свята, з його особливими та емоційними обрядами і кулінарними традиціями, а саме: сирна «паска» та «куліч» - пасхальний солодкий хліб; фарбування яєць спеціальними фарбами та відварювання їх у цибулевому лушпинні, щоб отримати гарний коричневий відтінок; гостинність, стіл, наповнений делікатесами, приготованими з того, що було під рукою, щоб пригостити друзів; різдвяна ялинка, яку прикрашають батьки, а діти вперше бачать повертаючись з вечірньої служби; спеціальне різдвяне солодке медове та м'ятне печиво, аромат якого наповнює весь дім; любов до танців та народних пісень – словом, все, що складає світогляд та культурну історію країни, збагачуючи нас, адже ми є продуктом двох різних культур, які доповнюють одна одну.

Вшановуючи пам'ять

ХУАНА ГЕЛЬМАНА

Хуан Гельман

Поет, письменник, журналіст та перекладач

Аргентинський поет, перекладач і журналіст, який вважається найвизначнішим поетом свого покоління.

Він вимушений був перебувати у вигнанні під час військової диктатури, яка розпочалася у 1976 році, повернувся до Аргентини в 1988 році, проте згодом вирішив остаточно оселитися в Мексиці. Значна частина життєвого та літературного шляху Хуана Гельмана була позначена пошуком своїх викрадених і зниклих без вісті дітей, а також онучки, яка народилася у в'язниці.

Він був четвертим аргентинцем після Хорхе Луїса Борхеса, Ернесто Сабато та Адольфо Біоїя Касареса, який отримав премію Мігеля де Сервантеса.

Гельмана вважають одним із великих сучасних іспаномовних поетів та «експресіоністом болю». Після його смерті Уряд Аргентинської Республіки оголосив триденну національну жалобу.

Хуан Гельман був третьою дитиною в сім'ї українських іммігрантів. Його батько Хосе Гельман був залізничником, столяром та учасником російської революції 1905 року. Його мати Поліна Буріхсон, дочка рабина, була студенткою-медиком в Одесі. Батько, розчарований курсом російської революції, тим, що сталінізм почав набирати обертів, вирішує покинути країну, саме тому Хуан народився далеко від землі своїх предків.

Гельман займався різними професіями, перш ніж присвятити себе журналістиці. Через свою журналістську та політичну діяльність він перебував у вигнанні з 1975 до 1988 року, мешкаючи в Римі, Мадриді, Манагуа, Парижі, Нью-Йорку та Мексиці. Тим часом в Аргентині він був засуджений до смерті військовою диктатурою. Гельман дуже сильно переживав трагедію «зниклих без вісти», особливо після того, як його син та невістка поповнили цей болючий список.

У молодості Хуан Гельман співпрацював з газетою «Червоне і чорне». Він був одним із засновників групи поетів «El pan duro/Черствий хліб», а також редакційним секретарем «Crisis/Кризи», директором культурного додатку «La Opinión/Думки» та головним редактором «Noticias/Новин».

Він також працював перекладачем в ЮНЕСКО. З 2007 року співпрацював із газетами «Буенос-Айрес» та «Página 12/Сторінка 12».

Як поет, прихильник критичного реалізму, він створив свій унікальний стиль. Його поезія відображає повсякденність, несучи в собі політичний підтекст, засудження та обурення несправедливістю.

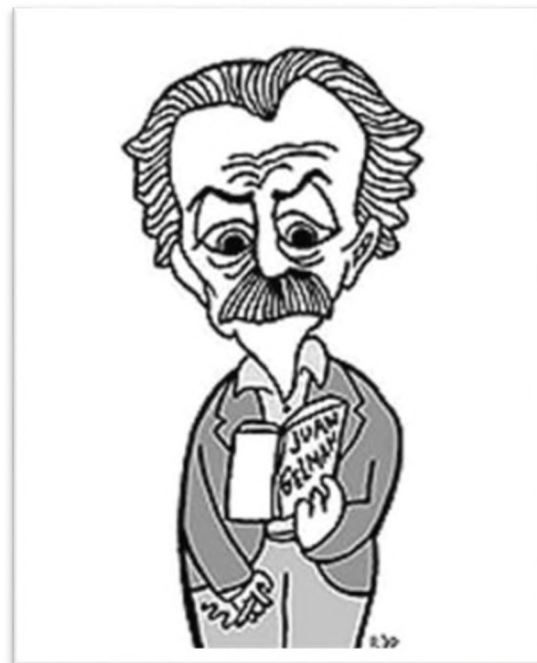
З його поетичного доробку варто виокремити «Скрипку та інші питання», «Гра, в якій ми ходимо», «Велоріо дель соло», «Готан», «Сефіні або Колера Бюї», а також «Вірші Сідні Веста», «Переклади», «Байки», «Зв'язки», «Факти та зв'язки» або «Якщо так мило». Він пише «Вигнання» у співпраці з аргентинським журналістом Освальдо Байером; інші твори – «Цитати та коментарі», «На південь», «Композиції», «Лист до моєї матері» та «Країна, яка була».

Антологія «Зважити все» була удостоєна поетичної премії Хосе Лесама Ліми Кубинського Дому Америк. До нової антології «Полум'яна справа», яка вийшла друком у 2005 році, увійшли вірші, опубліковані протягом майже п'ятдесяти років, а також неопубліковані. У музичній царині він виступає автором двох опер, «Загальна пастка» та «Велосипед смерті», двох кантат, «Співаючий півень» і «Вдачі» та записує декілька платівок.

Протягом свого життя Хуан Гельман отримав численні нагороди, серед яких варто відзначити Національну поетичну премію в 1997 році та Премію імені Королеви Софії у галузі іберо-американської поезії в 2005 році; Гельман також отримав звання Почесного громадянина міста Буенос-Айрес.

У 2007 році він став володарем премії Мігеля Сервантеса, найвищої нагороди в латиноамериканській літературі, а за два роки Асоціація китайських поетів присудила йому премію Тибетської антилопи.

14 січня 2014 року Хуан Гельман помер в оточенні своєї родини у власному будинку в мексиканській столиці, де проживав з 1988 року.

Портрет Хуана Гельмана. Автор:
аргентинський карикатурист Даніель
Фрейдемберг
BBC World Service

ПОДЯКИ

Особлива подяка:

Народному депутату України пану Святославу Юрашу

Подяка за співпрацю у підготовці цього номера:

Пані Бренді Ангельчук
Ліц. Наталії Хасаповій

Команді Посольства Аргентини в Україні:

Послу пані Елені Летісії Мікусінскі
Секретарю Аріелю Максу Санчесу Ромеро
Секретарю Мартіну Кастро
Ліц. Лесі Мілютенко